

# Pravo

## 1. Kaj je pogodba?

Pogodba je pravni posel, ki nastane s soglasjem volje strank.

## 2. Kakšne pogodbe ločimo?

Civilne in pogodbe gospodarskega prava.

## 3. Naštej vrste pogodb!

- Imenovane (daje ime zakon) in neimenovane
- Odplačne (nasprotna izpolnitev) in neodplačne
- Formalne (pisne) in neformalne

## 4. Kdo sklepa obligacijske pogodbe gospodarskega prava?

Gospodarski subjekti.

## 5. Naštej posebnosti gospodarskih pogodb!

- Množičnost in obseg poslovanja.
- Gospodarski subjekti so specializirani po dejavnostih.
- Koncentracija poslovanja (podjetja opravljajo različne dejavnosti).
- Mednarodna razširjenost poslovanja.

## 6. Kaj je monizem?

Pogodbi sta urejeni z enim zakonom, ki se prilagajajo potrebam uporabnikov.

## 7. Naštej skupna načela pri obeh pogodbah!

- Stranki svobodno urejata medsebojna razmerja.
- Stranki sta enakopravni.
- Spore rešujeta po mirni poti.
- Stranki morata biti vestni in pošteni.

## 8. Za katere pogodbe zakon določa strožje pogoje in kakšni so ti pogoji?

Za gospodarske pogodbe: večja odgovornost strank, krajši rok za reklamacije.

## 9. Opiši prodajno pogodbo!

Je odplačna pogodba pri kateri imata obe stranki svoje obveznosti in pravice. Prodajalec mora kupcu izročiti blago in nanj prenesti lastninsko pravico. Kupec pa mora plačati.

## 10.\*Pomen prodajne pogodbe, zakaj je ta pogodba pomembna?

Nekatera pravila, ki se nanašajo na prodajo se uporabljajo tudi za druge pogodbe. To so pravila o odgovornosti oz. jamstvu za napake pri izpolnitvi.

## 11.Kdaj je pogodba nepravilno izpolnjena?

Če ima stvar napake zaradi katerih je neuporabna ali le delno uporabna.

## 12.Kakšne so lahko napake?

Stvarne in pravne, ker imajo stvari dejanske in pravne lastnosti.

## 13.Kdaj je napaka stvarna?

Stvarna napaka pomeni, da stvar nima lastnosti, ki so bile dogovorjene ali se pričakujejo.

- stvar nima lastnosti, ki so potrebne za običajno rabo
- če stvar nima lastnosti, ki so potrebne za posebno rabo, prodajalec pa je zanjo vedel.
- če stvar nima dogovorjenih lastnosti
- če se stvar ne ujema z vzorcem ali modelom
- če je obstajal vzrok, ki je pozneje povzročil napako

## 14.Kdaj vedno odgovarja prodajalec?

Če je kupcu ob sklenitvi pogodbe zagotovil, da stvar nima napak.

**15. Kdaj prodajalec ne odgovarja za napake?**

Ne odgovarja za neznatne napake in za napake, ki so bile kupcu znane ob sklenitvi pogodbe.

**16. Kakšne napake poznamo?**

- Očitne – odkrijejo se pri navadnem pregledu blaga.
- Skrite – pokažejo se šele kasneje. Ni posledica kupčevega ravnanja.

**17. Kdaj kupec graja očitne napake?**

Takoj, če je bil pregled opravljen pozneje pa v 8 dneh.

**18. Kdaj kupec graja skrite napake?**

V 8 dneh od takrat, ko je napako opazil. Prodajalec odgovarja za napake, ki so se pojavile v 6 mesecih od izročitve.

**19. Naštej pravice kupca iz naslova stvarnih napak in jih opiši!**

- Izpolnitveni zahtevek – kupec zahteva odstranitev napake ali izročitev stvari brez napak.
- Zahtevek za znižanje cene – kupec obdrži stvar za nižjo ceno.
- Razdrtje pogodbe – pogodba preneha. Vsaka stranka mora vrniti kar je prejela od druge
- Odškodninski zahtevek – kupec zahteva povrnitev škode zaradi napake, če se je:
  - ! poškodovalo še drugo blago
  - ! stvari ne moremo uporabljati
  - ! se kupec poškoduje

**20. Naštej pravni podlagi za izdajo garancije in povej kaj zahtevajo!**

Zakon o standardizaciji – izdelek ne spe v prodajo brez garancije.

Obligacijski zakonik – določa odnose med kupcem in prodajalcem.

**21. Kdo sta zavezanca iz garancijskega lista? Kako odgovarjata?**

Prodajalec in proizvajalec. Odgovarjata solidarno.

**22. Kaj je pravna napaka?**

Če ima pravico na stvari tretja oseba.

**23. Za kaj odgovarja prodajalec pri pravnih napakah?**

Da ima stvar pravilne pravne lastnosti. Prodajalec z izročitvijo blaga prenese na kupca lastninsko pravico. Če ima na stvari pravico tretja oseba, je kupčeva pravica omejena.

**24. Zakaj je v praksi malo pravnih napak?**

Ker zakon ščiti kupca, ki je stvar kupil od poklicnega prodajalca. Pri nepremičninah pa bi kupec moral vedeti za pravne napake (pogled v zemljiško knjigo).

**25. Opiši prodajo na obroke! Glavna značilnost prodaje na obroke!**

Prodajalec kupcu izroči premično stvar pred plačilom celotne kupnine. Kupec pa odplačuje obroke v določenih časovnih presledkih.

**26. Naštej značilnosti prodaje na obroke!**

- Kupec je fizična oseba
- Predmet je premičnina
- Število obrokov ni pomembno
- Pogodba v pisni obliki
- Kupec ima možnost, da izpodbija pogodbo, če je prodajalec navidezno ponujal ugodne pogoje => **glavna posebnost te pogodbe**

**27. Opiši menjalno pogodbo!**

Podobna je prodajni pogodbi, le da gre za menjavo blaga za blago. Obe stranki morata izročiti stvar in prenesti lastninsko pravico.

**28. Kaj je predmet darilne pogodbe?**

Stvarna pravice, odpust dolga ali izvedba dela.

**29. Kakšna je ta pogodba?**

Dvostranski posel, enostranska in neodplačna.

**30. Kaj pomeni realnost pri darilni pogodbi?**

Če mora ena stranka pogodbo izpolniti.

**31. Kaj je pogoj za nastanek darilne pogodbe?**

Izročitev darila obdarjencu.

**32. Kdaj lahko darovalec darilo zahteva nazaj?**

- Zahtevajo ga dediči.
- Darovalec pozneje zaide v pomanjkanje.
- Obdarjenec je nehvaležen.

**33. Kaj je podmena pogodba? (pogodba o delu)**

Pravni posel med izvajalcem in naročnikom. Podjemnik se zaveže, da bo za naročnika opravil določeno delo. Naročnik pa mu bo za to plačal. Podjemnik mora delo opraviti v skladu s pogodbo. Izvajalec nosi tveganje za uničenje stvari po svoji krivdi. Naročnik lahko zahteva povrnitev škode.

Podjemnik mora delo opraviti v dogovorjenem času. Podjemnik ima lahko tudi podizvajalce za katere odgovarja.

**34. V čem se podjemna pogodba razlikuje od prodajne?**

Po rokih za grajanje napak in po sistemu ukrepov.

**35. Katera je rabokupna pogodba?**

Skupen izraz za zakupno in najemno pogodbo. Dvostranski posel med najemodajalcem in najemnikom. Najemodajalec se zaveže, da bo najemniku izročil stvar v uporabo. Najemnik mora stvar vrniti in plačati določen znesek.

**36. Kaj je bistvo te pogodbe?**

Najemnik ne postane lastnik stvari, ki jo uporablja!

**37. Naloge najemodajalca!**

Stvar mora izročiti v dobrem stanju in jo vzdrževati.

**38. Naloge najemnika!**

Manjša popravila in tekoči stroški.

**39. Kaj se zgodi po prenehanju pogodbe?**

Najemnik mora stvar vrniti v takem stanju kot jo je prejel. Ne odgovarja za poslabšanje stvari, ki je posledica normalne uporabe.

**40. Za koliko časa se lahko sklene ta pogodba?**

Za določen čas (preneha po izteku roka), za nedoločen čas (preneha z odpovedjo).

**41. Kaj lahko lastnik stvari stori in kako to vpliva?**

Stvar lahko proda. Najemnik ni oškodovan. Novi lastniki prevzame pravice in obveznosti najemodajalca.

**42. Opiši posodbeno pogodbo!**

Posojevalec da stvar v uporabo izposojevalcu. Ta mora stvar vrniti, kot je bilo domenjeno. Ta pogodba je neodplačna.

**43. Opiši posojilno pogodbo!**

Posojilodajalec se zaveže, da bo posojilojemalcu prepustil določeno količino stvari. Ta pogodba je neodplačna ali odplačna. Pri neodplačni pogodbi vrne posojilojemalec enako količino stvari, pri odplačni pa plača tudi obresti (denar).

**44. Naštej udeležence pri poroštveni pogodbi!**

---

Porok, upnik in glavni dolžnik.

**45. Opiši poroštveno pogodbo!**

Porok obljubi upniku, da bo ob zapadlosti izpolnil obveznost glavnega dolžnika, če je ta ne izpolni. Porok postane lastnik. Če preneha obveznost med upnikom in glavnim dolžnikom preneha tudi poroštvo. S poroštvom se upnik zavaruje, da bo njegova terjatev izpolnjena.

**46. Kakšna je ta pogodba?**

Enostranska in neodplačna.

**47. V kakšni obliki se mora skleniti?**

V pisni!

**48. Naštej vrste poroštev!**

Solidarno - upnik zahteva izpolnitev od glavnega dolžnika ali od poroka.

Subsidiarno - upnik zahteva ob zapadlosti izpolnitev najprej od glavnega dolžnika, šele potem od poroka. Preden porok izpolni obveznost, mora dolžnika o tem obvestiti.